

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

• Адаблар Наров...
Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛДА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
қурулдидаги Олий ва ўрта махсус, профессионал таълим муассисалари буйича
уқув-услубий бирлашмалар фаолиятини мувофиқлаштирувчи меъриятнинг
2020 йил 14.08.2020 йили

**5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) бакалаврият
таълим йўналишининг малака талаблари**

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

Маъмур Малака талаби 100000 – Гуманитар таълим соҳаси Дўлат
таълим стандарти, Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари
классификатори, Ўзбекистон Республикаси Мислий малака рамкасига
мувофиқ ишлаб чиқилган ва расман меъриий-услубий ҳужжат ҳисобланади.

Тошкент

Ўзбекистон Республикаси Қўрашувчи Малака талаблар расмий ҳоли эъти
ҳуқуқи. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
тегишлилик

ЎЗР ОЎМТВ
Буйруқ № 418
14.08.2020 йил

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети;

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта махсус, профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2020 йил «14» 08 даги 3 - сонли йиғилишида маъқулланган. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил «14» 08 даги 418 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаби 100000 – Гуманитар таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабини расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	<i>5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили)</i> бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи	4
1.1.	Қўлланиш соҳаси	4
1.1.1.	<i>5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили)</i> таълим йўналиши Малака талабининг қўлланилиши.....	4
1.1.2.	Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....	4
1.2.	<i>5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи	5
1.2.1.	<i>5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари.....	5
1.2.2.	<i>5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари.....	5
1.2.3.	<i>5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари.....	5
1.2.4.	<i>5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.....	6
2.	<i>5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар.....	9
2.1.	Умумий компетенциялар.....	9
2.2.	Касбий компетенциялар.....	9
3.	<i>5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили)</i> бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар.....	12
3.1.	<i>5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили)</i> бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиган умумий талаблар.....	12
3.2.	<i>5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили)</i> бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми	12
	Библиографик маълумотлар.....	13

**1. 5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили)
бакалаврият таълим йўналишининг умумий таснифи**

5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш олий таълимнинг ўқув режа ва фан дастури асосида амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий хужжат(лар) берилади.

Ўқув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати ва унга мувофиқ мос малака (даражаси) 1-жадвалда келтирилган.

1- жадвал

Ўқув режа ва фан дастурининг муддати ва унга мувофиқ малака даражаси

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даража)	Таълим дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Бакалаврият таълим йўналишининг ўқув режаси ва фан дастурлари	Бакалавр	4 йил

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби 5120201-Таржима назарияси ва амалиёти: инглиз тили таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур бакалаврият таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда малака талаб асосида ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш ҳуқуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

– ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Таълим сифатини назорат қилиш бўлими, Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

– олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

– олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналишини ихтиёрий танлаш ҳуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

**1.2. 5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили)
таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи**

**1.2.1. 5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) таълим йўналиши бўйича
бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:**

5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти: инглиз тили

бакалаврият таълим йўналиши – гуманитар фанлар соҳасидаги йўналиш бўлиб, таржимашунослик, лингвистика, адабиётшуносликка оид тадқиқотлар ўтказиш, таржимашунослик истикболни белгилаш, касбий кўникма, мутасаддилик қобилиятига йўналтирилган илмий ва таржимонлик соҳаларига доир усуллар, услубларни ишлаб чиқиш; умумий ўрта, ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларида ихтисослигига доир фанлар билан бир қаторда ўзбек ва инглиз тилларини ўқитиш; корхоналарда таржима бўйича хизмат кўрсатиш, оммавий ахборот воситаларида таржимонлик ва муҳаррирлик қилиш, давлат бошқаруви органлари, халқаро ташкилотлар, турли давлат ва нодавлат муассасалари, жумладан, туризм билан боғлиқ муассасаларда таржима тизимини ташкиллаштириш билан боғлиқ комплекс масалалар мажмуасини камраб олади.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин. Бўлиши мумкин бўлган қўшимча ва ўзгаришлар муайян таълим йўналишларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишда ҳисобга олиниши назарда тутилади.

1.2.2. 5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили)

таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

– ўзбек тилидан инглиз тилига таржима материаллари: бадий, публицистик, илмий, оммабон; ўзбек ва жаҳон адабиётининг сара асарлари; аутентик ва семиаутентик ўқув материаллари; ўзбек ва инглиз тилларидаги функционал услуб; ўзбек ва инглиз тиллари луғат қатламининг стилистик фарқланиши; таълим жараёнидаги меъёрий ҳужжатлар, педагогик технологиялар, таълимнинг техникавий воситаларини ўрганиш, тил ўқитиш методикаси, жаҳон адабиётидаги мумтоз ва замонавий асарлар, таржима учун қўлланадиган электрон дастурлар, синхрон таржима ва маданиятлараро мулоқот масалалари.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин. Бўлиши мумкин бўлган қўшимча ва ўзгаришлар муайян таълим йўналишларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишда ҳисобга олиниши назарда тутилади.

**1.2.3 5120209– Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) таълим йўналиши бўйича
бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари**

- таржимонлик;
- таржимонлик ва муҳаррирлик (оммавий ахборот воситаларида);
- ташкилий–бошқарув;
- хизмат кўрсатиш;
- илмий-тадқиқот;
- тил ўқитиш методикаси ва педагогик (умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-хунар таълими тизимида);
- маънавий-маърифий.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият турларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Таълим йўналиши бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. 5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.

5120209 – *Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) таълим йўналиши бўйича* Миллий малака рамкасининг 6-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ бакалаврият битирувчиси қуйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир бўлиши лозим:

Таржимонлик фаолиятида:

- таржима ишини ташкил қилиш;
- таржимонга қўйиладиган талаблар, таржимоннинг ҳуқуқ ва бурчлари билан танишган бўлиш;
- таржима воситалари, электрон ресурслардан фойдалана олиш;
- таржима назариясини ўқитишда намунавий инновацион технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш;
- ўзбек тилидан инглиз тилига ва аксинча, инглиз тилидан ўзбек тилига турли матнларни, бадий асарни эркин таржима қила олиш;
- ўзбек замонавий ва мумтоз адабиёти намуналарини бевосита инглиз тилига таржима қилиш;
- таржималарни таҳрир қила олиш ва танқидий мақолалар ёза олиш;
- таржимадаги адабиётшунослик ва тилшунослик нуктаи назаридан ёндошувларни фарқлай билиш;
- таржима методларини билиш ва уларни амалиётда қўллаш;
- оғзаки ва ёзма таржима услубларини фарқлай олиш;
- халқаро конференцияларда синхрон, визуал, кетма-кет таржима қила олиш каби қобилиятларга эга бўлиш;
- ўргатилаётган тилларни жадаллашган усулда ўргатиш ва хизмат кўрсатишни ташкил қилиш *қобилиятига эга бўлиши лозим.*

Таржимонлик ва муҳаррирлик фаолиятида (оммавий ахборот воситаларида):

- телевидение ва радиода тезкор ахборот, бадий ва илмий-оммабоп аудио ва видео материалларни таржима қила олиш;
- матбуот, радио, телевидение, киностудияларда инглизча матнларни ўзбек тилига ва ўзбекча матнларни инглиз тилига таржима қила олиш;
- матнларни таҳрир қилиш;
- инглиз тилидаги газета, журналларда таржимон, муҳаррир ва адабий ходим сифатида фаолият юритиш;
- телевидениеда инглиз тилидаги кўрсатувларнинг бошловчиси фаолиятини амалга ошириш;
- радиода инглиз тилидаги эшиттиришларни олиб борувчи сухандонлик қилиш *қобилиятига эга бўлиши лозим.*

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- маориф, маданият, туризм соҳаларида таржимонлик фаолиятини ташкил қилиш;
- таржиманинг самарали тизимини ишлаб чиқиш ва татбиқ қилиш;
- таржима ва таълим жараёнида сифат кўрсаткичларини такомиллаштириш;
- таржима ва таълим жараёнларининг самарадорлигини ошириш учун зарур бўлган технологияларни режалаштириш;
- ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш методлари ва механизмларини ишлаб чиқиш;

- турли муассасалар, ташкилотлар ва корхоналар ишини ташкил қилиш ва уни бошқариш;
- бошқарув қарорларини қабул қилиш;
- таълим жараёнларининг атроф-муҳит муҳофазаси, ёнғин, техника ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мослигини мониторинг қилиш;
- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш *қобилиятига эга бўлиши лозим.*

Хизмат кўрсатиш фаолиятида:

- турли муассаларда соҳага мос тизимни ривожлантириш ва улардан фойдаланиш;
- таржима бюрolariда турли ҳужжатларни таржима қилиш;
- турли фирмаларда таржимонлик қилиш;
- туристларга йўлбошловчилик қилиш;
- ҳаво йўлларида сервис ходими сифатида фаолият юритиш;
- меҳмонхоналарда менежер хизматини кўрсата олиш;
- хорижий делегацияларга таржимонлик хизмати кўрсатиш;
- таржима дастурларини ишлаб чиқиш;
- интернет тармоғи орқали таржима хизматларини йўлга қўйиш;
- таржимонлик фаолиятида касбий этика кодексига риоя қилиш *қобилиятига эга бўлиши лозим.*

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- таржимашунослик соҳасида республика ва хорижда амалга оширилган тадқиқотларни ўрганиш, тизимли таҳлил қилиш, муносабат билдириш;
- илмий маълумотларни жамлаш, саралаш, улардан илмий этика асосида фойдаланиш;
- интернет тармоғида соҳага оид янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни кидириб топиш ва улардан мақсадли фойдаланиш;
- ўзбек тилидан инглиз тилига ва аксинча, инглиз тилидан ўзбек тилига соҳага оид илмий асар, мақола ва тезисларни таржима қилиш;
- илмий мақола, тезис, маъруза ва тақдимотлар тайёрлаш;
- илмий анжуман ва семинарларда маъруза билан иштирок этиш;
- илмий изланиш олиб бориш, тадқиқот натижалари ва ишланмаларини амалиётга жорий этиш *қобилиятига эга бўлиши лозим.*

Тил ўқитиш методикаси ва педагогик фаолиятда:

- ўзбек ва инглиз тиллари ўқитиш методикасининг мақсади, вазифалари, предмети ва методик тушунчаларни билиш;
- ўзбек ва инглиз тилларини ўқитиш жараёнида замонавий методларни қўллаш;
- тил ўрганувчиларга тил материали (талаффуз, лексика, грамматика)ни ўзлаштириш методикасини тушунтира олиш;
- ўзбек ва инглиз тилларида нутқ фаолияти турларини тинглаб тушуниш, гапириш, ўқиш ва ёзув малакаларини ўргатиш;
- тил материали бўйича нутқ кўникмаларини шакллантириш;
- ўқув жараёнини ташкил этиш, дарс режасини тузиш, тил ўрганувчиларнинг билим, кўникма ва малакаларини назорат қилиш;
- электрон ўқитиш усулларини эгаллаш;
- замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ноънанавий ўқув машғулотларини ўтказиш;
- ўқитилаётган фанлар бўйича ўқув машғулотларини ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-методик ҳужжатларни тузиш, тайёрлаш ва расмийлаштириш;
- ўқитилаётган фан бўйича ўқув машғулотларини ўтказиш учун ўқитишнинг дидактик воситаларидан фойдаланиш;

– мустақил таълим ва илмий-ижодий қидирув ишлари натижасида ўқитилаётган фан бўйича педагогик фаолиятини мунтазам такомиллаштириб бориш **қобилиятига эга бўлиши лозим.**

Маънавий-маърифий фаолиятда:

- “Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи” ташкилоти ва маҳаллаларда маънавий-маърифий масалалар бўйича индивидуал суҳбатлар ўтказиш;
- ўзбек тили ва адабиёти намуналарини кенг жамоатчилик доирасида тарғиб этиш;
- Ўзбекистон ва жаҳон тарихига оид манбалардан илмий, маънавий-маърифий соҳаларда фойдаланишни ташкиллаштириш;
- умуминсоний кадриятлар, меҳр-мурувват, бағрикенглик, ватанпарварлик, садокат каби фазилатларни очиб бериш **қобилиятига эга бўлиши лозим.**

5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти: рус тили таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолияти қуйидагиларни қамраб олади:

- таржиманинг турлари бўйича назарий билимга эга бўлиш;
- таржимашуносликда мавжуд муаммолар бўйича илмий қарашларни таҳлил қила билиш;
- турли соҳаларга оид терминологик луғатлар тузиш ва уларни апробациядан ўтказиш;
- таржимадаги асосий усулларни, таржима сифатини баҳолаш мезонларини билиш;
- таржимашуносликнинг самарали шакллари ишлаб чиқиш ва уларни амалда қўллаш;
- турли жанрларга мансуб асарларни таржима қилиш ва уларга алоқадор муаммоларни таҳлил қилиш;
- таржима соҳасида замонавий педагогик ва ахборот технологияларини қўллаш;
- ўзбек тилидан инглиз тилига ва инглиз тилидан ўзбек тилига турли матн ва нутқларни оғзаки ва ёзма шаклда, тўғри ва сифатли таржима қила олиш;
- расмий ва иш юритиш ҳужжатларини моҳирона ёзма таржима қила олиш;
- ўзбек тилининг Интернет жаҳон ахборот тармоғида муносиб ўрин эгаллашини таъминлаш, унинг компьютер услубини ривожлантириш, ўзбек тили асосида таржима дастурлари ва луғатлар, электрон дарсликлар яратиш билан боғлиқ илмий-методик ишланмалар, амалий тавсиялар тайёрлаш ва бу борада эришилган натижаларни амалиётга кенг татбиқ этиш;
- ўзбек тили ва адабиётининг бой имкониятларидан фойдаланган ҳолда, Ватанга муҳаббат ва садокат, умумбашарий кадриятларга ҳурмат руҳида, кенг дунёқарашга эга бўлган ва мустақил фикрлайдиган, маънавий етук инсон бўлиш;
- бадиий таржима қилиш, таржима матнларини бадиий ва лингвопоэтик таҳлил қилишга оид назарий билимларни ўзлаштириш;
- таржима ишини ташкил қилиш ва турли нашриётлар, таржима уюшмалари билан ҳамкорлик қила олиш;
- бадиий таржима тўғрисидаги ахборотларни тўплаш, таҳлил қилиш, сақлаш уларга ишлов бериш ва улардан фойдаланиш методларини эгаллаш, ўзининг касбий фаолиятида асосли мустақил фикрлаш ва керакли қарорлар қабул қила олиш;
- синхрон таржима усулларини эгаллаш;
- маданиятлараро мулоқотда таржиманинг миллий-маданий хусусиятларини тўғри акс эттириш;
- турли муассасаларда турист йўлбошловчиси, ҳаво йўлларида сервис ходими, турли фирма ва меҳмонхоналарда менежер хизматини кўрсата олиш;
- компьютер технологиялари ва соҳага оид дастурлаш имкониятларидан фойдаланган ҳолда иш юрита олиш;
- соҳага оид дастурий таъминот, ахборот-коммуникацион технологияларни мукамал ўзлаштириш;

- соҳанинг умумий ўрта таълим, ўрта махсус, касб-хунар таълими тизимидаги ўрни ва ролини англай билиш;
- табиат ва жамиятда юз бераётган жараёнлар ва ходисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиш, табиат ва жамият ривожланиши ҳақида билимларга эга бўлиш, улардан ҳаётда ва касбий фаолиятда замонавий илмий асосларда фойдалана олиш;
- инсонлар орасидаги жамиятга, атроф-муҳитга бўлган муносабатини тартибга солувчи ҳуқуқий ва ахлоқий меъёрларни касбий фаолиятда ҳисобга ола билиш;
- соғлом турмуш тарзини шакллантириш, жисмонан бақувват бўлиш учун спорт билан шуғулланиб бориш заруратини ҳис қилиш, ўзини жисмонан такомиллаштириш;
- бакалавриятнинг мос йўналиши бўйича рақобатбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиш.

2. 5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

Бакалавр:

- фуқаролик жамиятининг долзарб масалаларини билиши, Ўзбекистон ривожлантириш стратегиясига асосланган фаол ҳаётий нуқтаи назарга;
- дунёқараш билан боғлиқ фалсафий билимларга тизимли эга бўлиши, мустақил таҳлил қила олиши, касбий фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид ҳужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, табиий илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиши ҳамда улардан замонавий илмий асосда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;
- ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касбий фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;
- тегишли бакалаврият йўналиши бўйича рақобатбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тасаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниктириш ўққув ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.

Бакалавр:

- таълим йўналиши бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;
- тегишли бакалаврият йўналиши доирасида танланган мутахассислик бўйича маистратурада олий таълимни давом эттиришга;
- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. Касбий компетенциялар:

Таржимонлик фаолиятида:

- таржима ишини ташкил қилиш;
- таржимонга қўйиладиган талаблар, таржимоннинг ҳуқуқ ва бурчлари билан танишган бўлиш;
- таржима воситалари, электрон ресурслардан фойдалана олиш;

- таржима назариясини ўқитишда намунавий инновацион технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш;
- ўзбек тилидан инглиз тилига ва аксинча, инглиз тилидан ўзбек тилига турли матнларни, бадиий асарни эркин таржима қила олиш;
- ўзбек замонавий ва мумтоз адабиёти намуналарини бевосита инглиз тилига таржима қилиш;
- таржималарни таҳрир қила олиш ва танқидий мақолалар ёза олиш;
- таржимадаги адабиётшунослик ва тилшунослик нуқтаи назаридан ёндошувларни фарқлай билиш;
- таржима методларини билиш ва уларни амалиётда қўллаш;
- оғзаки ва ёзма таржима услубларини фарқлай олиш;
- халқаро конференцияларда синхрон, визуал, кетма-кет таржима қила олиш каби қобилиятларга эга бўлиш;
- ўргатилаётган тилларни жадаллашган усулда ўргатиш ва хизмат кўрсатишни ташкил қилиш *қобилиятига эга бўлиши лозим.*

Таржимонлик ва муҳаррирлик фаолиятида (оммавий ахборот воситаларида):

- телевидение ва радиода тезкор ахборот, бадиий ва илмий-оммабоп аудио ва видео материалларни таржима қила олиш;
- матбуот, радио, телевидение, киностудияларда инглизча матнларни ўзбек тилига ва ўзбекча матнларни инглиз тилига таржима қила олиш;
- матнларни таҳрир қилиш;
- инглиз тилидаги газета, журналларда таржимон, муҳаррир ва адабий ходим сифатида фаолият юритиш;
- телевидениеда инглиз тилидаги кўрсатувларнинг бошловчиси фаолиятини амалга ошириш;
- радиода инглиз тилидаги эшиттиришларни олиб боровчи суҳандонлик қилиш *қобилиятига эга бўлиши лозим.*

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- маориф, маданият, туризм соҳаларида таржимонлик фаолиятини ташкил қилиш;
- таржиманинг самарали тизимини ишлаб чиқиш ва татбиқ қилиш;
- таржима ва таълим жараёнида сифат кўрсаткичларини такомиллаштириш;
- таржима ва таълим жараёнларининг самарадорлигини ошириш учун зарур бўлган технологияларни режалаштириш;
- ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш методлари ва механизмларини ишлаб чиқиш;
- турли муассасалар, ташкилотлар ва корхоналар ишини ташкил қилиш ва уни бошқариш;
- бошқарув қарорларини қабул қилиш;
- таълим жараёнларининг атроф-муҳит муҳофазаси, ёнгин, техника ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мослигини мониторинг қилиш;
- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш *қобилиятига эга бўлиши лозим.*

Хизмат кўрсатиш фаолиятида:

- турли муассаларда соҳага мос тизимни ривожлантириш ва улардан фойдаланиш;
- таржима бюрolariда турли ҳужжатларни таржима қилиш;
- турли фирмаларда таржимонлик қилиш;
- туристларга йўлбошловчилик қилиш;
- ҳаво йўлларида сервис ходими сифатида фаолият юритиш;
- меҳмонхоналарда менежер хизматини кўрсата олиш;

- хорижий делегацияларга таржимонлик хизмати кўрсатиш;
- таржима дастурларини ишлаб чиқиш;
- интернет тармоғи орқали таржима хизматларини йўлга қўйиш;
- таржимонлик фаолиятида касбий этика кодексига риоя қилиш **қобилиятига эга бўлиши лозим.**

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- таржимашунослик соҳасида республика ва хорижда амалга оширилган тадқиқотларни ўрганиш, тизимли таҳлил қилиш, муносабат билдириш;
- илмий маълумотларни жамлаш, саралаш, улардан илмий этика асосида фойдаланиш;
- интернет тармоғида соҳага оид янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни кидириб топиш ва улардан мақсадли фойдаланиш;
- ўзбек тилидан инглиз тилига ва аксинча, инглиз тилидан ўзбек тилига соҳага оид илмий асар, мақола ва тезисларни таржима қилиш;
- илмий мақола, тезис, маъруза ва тақдимотлар тайёрлаш;
- илмий анжуман ва семинарларда маъруза билан иштирок этиш;
- илмий изланиш олиб бориш, тадқиқот натижалари ва ишланмаларини амалиётга жорий этиш **қобилиятига эга бўлиши лозим.**

Тил ўқитиш методикаси ва педагогик фаолиятда:

- ўзбек ва инглиз тиллари ўқитиш методикасининг мақсади, вазифалари, предмети ва методик тушунчаларни билиш;
- ўзбек ва инглиз тилларини ўқитиш жараёнида замонавий методларни қўллаш;
- тил ўрганувчиларга тил материали (талаффуз, лексика, грамматика)ни ўзлаштириш методикасини тушунтира олиш;
- ўзбек ва инглиз тилларида нутқ фаолияти турларини тинглаб тушуниш, гапириш, ўқиш ва ёзув малакаларини ўргатиш;
- тил материали бўйича нутқ кўникмаларини шакллантириш;
- ўқув жараёнини ташкил этиш, дарс режасини тузиш, тил ўрганувчиларнинг билим, кўникма ва малакаларини назорат қилиш;
- электрон ўқитиш усулларини эгаллаш;
- замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ноънанавий ўқув машғулотларини ўтказиш;
- ўқитилаётган фанлар бўйича ўқув машғулотларини ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-методик ҳужжатларни тузиш, тайёрлаш ва расмийлаштириш;
- ўқитилаётган фан бўйича ўқув машғулотларини ўтказиш учун ўқитишнинг дидактик воситаларидан фойдаланиш;
- мустақил таълим ва илмий-ижодий кидирув ишлари натижасида ўқитилаётган фан бўйича педагогик фаолиятини мунтазам такомиллаштириб бориш **қобилиятига эга бўлиши лозим.**

Маънавий-маърифий фаолиятда:

- “Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи” ташкилоти ва маҳаллаларда маънавий-маърифий масалалар бўйича индивидуал суҳбатлар ўтказиш;
- ўзбек тили ва адабиёти намуналарини кенг жамоатчилик доирасида тарғиб этиш;
- Ўзбекистон ва жаҳон тарихига оид манбалардан илмий, маънавий-маърифий соҳаларда фойдаланишни ташкиллаштириш;
- умуминсоний кадриятлар, меҳр-мурувват, бағрикенглик, ватанпарварлик, садоқат каби фазилатларни очиб бериш **қобилиятига эга бўлиши лозим.**

2.3. Қуйидаги бакалавр даражаси квалификацияси берилади:

- Таржимон, рус тили ва адабиёти ўқитувчи.

3. 5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

3.1. 5120209– Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиган умумий талаблар

Бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи ҳамда касбий компетенцияларига қўйиладиган талабларга мувофиқ, талабалар мажбурий ва танлов фанларини ўзлаштириши, амалиётларни ўтиши ва натижада касбий фаолиятида зарур билим, кўникма ва малака компетенцияларини эгаллашини таъминловчи мазмунда ишлаб чиқилади.

Ўқув режаси кредит-модуль тизими асосида шакллантирилади. Бунда ўқув жараёни графиги, ҳафталар кесимида ўқиш вақти, аттестациялар, амалиётлар, татиллар, семестрлар бўйича ўтиладиган “Табиий-илмий ва гуманитар фанлар”, “Умумкасбий фанлар”, “Махсус фанлар”, машғулотлар турлари, ажратилган соатлар, кредитлар, фанлар коди, Давлат аттестацияси ва бошқалар кўрсатилади.

Ўқув режаларга киритиладиган мажбурий ва танлов фанлар турдош олий таълим муассасалар билан ҳамкорликда таянч олий таълим муассасалари томонидан белгиланади.

3.3. 5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 30 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқув даврлари	Кундузги таълим шакли учун*
Назарий ва амалий таълим*	40-60%
<i>Шу жумладан, мустақил таълим</i>	-
Аттестация	6-8%
Таътил	10-30%
Малакавий амалиёт	15-30%
Битирув малакавий иши**	2-3%

* Назарий таълим таркибига аттестациялар ҳам киради.

** Битирув малакавий иши таркибига уни химоялаш бўйича Давлат аттестациялари ҳам киради.

Ўқишнинг норматив муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Назарий ва амалий таълим	106 ҳафта
Малака амалиётлари	30 ҳафта
Битирув малакавий иши ёки давлат аттестацияси	5 ҳафта
Аттестациялар	21 ҳафта
Таътиллар	42 ҳафта
Жами	204 ҳафта

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланади:

Библіографік маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият соҳаси, интеграллашган тил кўникмалари, бадиий таржима, таржимашунослик, синхрон таржима, лингвистика, таржима воситалари, таржима методлари, қиёсий грамматика, таржима назарияси ва амалиёти, ҳозирги ўзбек адабий тили, лисон, нутқ, меъёр, тил ва жамият, тил оилалари, тил гуруҳлари, умумевропа компетенциялари, таржиманинг прагматик муаммолари, араб ва форс тиллари, мумтоз адабиёт, адабий ёдгорликлар, миллий уйғониш, янги ўзбек адабиёти, жаҳон адабиёти, туркий халқлар адабиёти, адабиётшунослик. илмий тадқиқотларни ташкил қилиш, виртуал электрон билим манбалари, дидактика, назария.

Илова

Ишлаб чиқувчи, келишилган асосий кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети

Ректор _____

Ш.Сирожиддинов

2020 йил « 13 » 08

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта
махсус таълим вазирлиги хузуридаги
Олий таълимни ривожлантириш
тадқиқотлари ва илғор технологияларни
таъбиқ этиш маркази

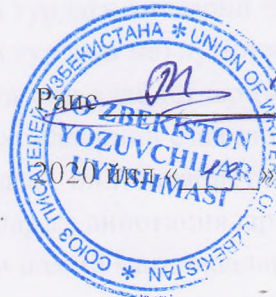
Директор _____

З.Хакимов

2020 йил « _____ » _____

М.Ў.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси

Раис _____

С.Сайид

М.Ў.

2020 йил « 13 » 08

**Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
бакалаврият таълим йўналиш учун янгидан яратиладиган малака талабларига
киритиладиган кадр истеъмолчисининг таълим йўналиши битирувчилари касбий
фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари
(касбий компетентлик талаблари)**

т/р	Вазирлик (идора)нинг ташкилот (корхона)лари учун кадр тайёрланаётган бакалаврият таълим йўналиши		Вазирлик (идора)нинг таълим йўналиши битирувчи касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1.	5120209	Таржима назарияси ва амалиёти:(рус тили)	<p>Битирувчи қуйидаги касбий компетенция қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - таржимашуносликнинг самарали шаклларини чиқиш ва уларни амалда қўллаш; - турли жанрларга мансуб асарларни таржима қил уларга алоқадор муаммоларни таҳлил қилиш; - ўзбек тилидан инглиз тилига турли матн ва нутқ оғзаки ва ёзма шаклда, тўғри ва сифатли таржима қилиш; - бадиий таржима ишларини ташкил этиш ва уларни амалда ошириш; - терминологик таржима ишлари ва хизмат кўрсатиш ташкил этиш; - матнларни таҳрир қилиш; - ўзбек ва инглиз тилларида фикрлаш мадан қўллаш эгаллаган бўлиши, оғзаки ва ёзма нутқини аргумент ҳолда аниқ баён қилиш қобилиятига эга бўлиши; - ижодкорлик салоҳиятидан фойдаланишда янги фикрлар яратиш; - соҳага оид мақолалар ёза билиш; - барча турдаги хатларни ёза билиш; - барча турдаги маълумотларни ёза олиш; - соҳага оид адабиётлар (мақолалар, китоблар, маълумотлар) таҳлилларини ёза олиш; - соҳага оид адабиётлар (бирламчи ва иккинчи манбалар)га аннотациялар ёза олиш; - турли илмий материалларга хулоса ёза олиш; - тезис ва конференцияда катнашиш учун таълим мушоҳадаларини ёза олиш; - соҳага оид мавзулар бўйича презентация ва маълумот қила олиш; - халқаро конференцияларда синхрон, визуал ва таржима қила олиш;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизimini янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сон Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизimini комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури”нинг III-қисмида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизimini янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3151- ҳамда 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3775-сонли қарорларида ва ҳар бир таянч ОТМ учун Ҳукумат томонидан чиқарилган Фармон ва қарорларида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида 5120100–Филология ва тилларни ўқитиш (ўзбек тили) бакалаврият таълим йўналиши малака талабларини турдош олий таълим муассасалари билан

КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Тошкент ш.

“12 08” 2020 й.

Қатнашдилар: У.Саломов – Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг биринчи ўринбосари, Ш.Шерматов – Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазири, ЖизДПИ ўқув ишлари бўйича проректори, НавДПИ ректори, ҚўқДПИ ўқув ишлари бўйича проректори, НукДПИ ўқув ишлари бўйича проректори, БухДУ ўқув ишлари бўйича проректори, ГулДУ ўқув ишлари бўйича проректори, СамДУ ўқув ишлари бўйича проректори, ТерДУ ўқув ишлари бўйича проректори, ҚаршиДУ ўқув ишлари бўйича проректори, УргДУ ўқув ишлари бўйича проректори, ФарДУ ўқув ишлари бўйича проректори, ҚҚДУ ўқув ишлари бўйича проректори, АндДУ ўқув ишлари бўйича проректори, Б.Абдушукуров – Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети Ўзбек филологияси факультети декани, А.Сайфуллаев - Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети Таржима назарияси ва амалиёти:(рус тили) факультети декани, Л.Раупова - Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети Ўзбек тили ва адабиёти факультети декани ва таклиф этилганлар

КУН ТАРТИБИ:

1. Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетида Ижодий ишчи гуруҳлар томонидан тайёрланган Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизimini янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3151- ҳамда 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3775-сонли қарорларида ва ҳар бир таянч ОТМ учун Ҳукумат томонидан чиқарилган Фармон ва қарорлар асосида 5111200 – Ўзбек тили ва адабиёти, 5111300-Она тили ва адабиёти (ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили, 51201100 – Филология ва тилларни ўқитиш (ўзбек тили) 5120209– Таржима назарияси ва амалиёти:(рус тили) таълим йўналишлари малака талаблари муҳокамаси.

Сўзга чикди: Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетининг Ўқув ишлари бўйича проректори С.Нормаматов ўз маърузасида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 13 майда ПҚ-4797-сонли “Алишер

Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетини ташкил этиш тўғрисида”ги Фармони ҳамда Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–2909-, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3151- ҳамда 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3775-сонли қарорларида ўзбек тили ва адабиёти мутахассислари олдида жуда катта масъулиятли вазифалар қўйилганлигини таъкидлади. Жумладан, ўзбек тили ва адабиётини, унинг ўзига хос хусусиятлари, илмий-назарий, фалсафий-эстетик асосларини, замонавий таълим технологияларини чуқур ўзлаштирган, давр талабларига жавоб берадиган юксак малакали илмий ва педагог кадрлар тайёрлаш, талаба ёшларни, ўзбек тили ва адабиётининг бой имкониятларидан фойдаланган ҳолда, Ватанга муҳаббат ва садоқат, умумбашарий қадриятларга ҳурмат руҳида, кенг дунёқарашга эга бўлган ва мустақил фикрлайдиган, маънавий етук инсонлар этиб тарбиялаш, умумий ўрта таълим мактаблари ва академик лицейлари, олий таълим муассасаларида ўзбек тили ва адабиёти фанини ўқитишнинг янги ва самарали методлари бўйича илмий изланишлар олиб бориш, илғор педагогик технологияларни кенг жорий этиш вазифалари университетнинг устувор йўналиши сифатида белгилангани, шунинг учун ҳам ушбу вазифаларни ўз вақтида самарали ҳал этиш мақсадида таълим йўналишлари малака талабларини қайта ишлаб чиқиш зарурияти туғилганини айтиб ўтди ҳамда университет ректори томонидан тузилган ишчи гуруҳ томонидан таълим йўналиши малака талаблари Фармон ва қарорларда белгиланган вазифалар мазмун-моҳияти чуқур сингдирилган ҳолда қайта ишлаб чиқилгани ҳақида ахборот берди.

Мажлис иштирокчиларидан мазкур малака талабларини муҳокама қилиш ҳамда фикр-мулоҳазалар, таклифлар билдиришни сўради.

Эшитилди: В.Назаров – университет ўқув бўлими томонидан таълим йўналишлари бўйича мутахассисларни жалб қилган ҳолда Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–2909-, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3151- ҳамда 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3775-сонли қарорларида белгиланган вазифаларга асосан бакалаврият таълим йўналишлари малака талаблари лойиҳалари ишлаб чиқилди. 5111200 – Ўзбек тили ва адабиёти, 5111300-Она тили ва адабиёти (ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили, 51201100 – Филология ва тилларни ўқитиш (ўзбек тили), 5120209– Таржима назарияси ва амалиёти: (рус тили) таълим йўналишлари бўйича малака талабларини ишлаб чиқувчи Ишчи гуруҳ қуйидаги таркибда фаолият юритди:

Ш.С.Сирожиддинов – Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети ректори, Ишчи гуруҳ раиси;

С.Нормаматов – ўқув ишлари бўйича проректор – раис ўринбосари;

Б.Абдушукуров – Ўзбек филологияси факультети декани;

Л. Раупова – Ўзбек тили ва адабиёти факультети декани;

А.Сайфуллаев –Таржима назарияси ва амалиёти: (рус тили) факультети декани.

Кун тартибидаги мазкур масала бўйича йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетида Ишчи гуруҳлар томонидан тайёрланган 5111200 – Ўзбек тили ва адабиёти, 5111300-Она тили ва адабиёти (ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили, 51201100 – Филология ва тилларни ўқитиш (ўзбек тили), 5120209– Таржима назарияси ва амалиёти: (рус тили) таълим йўналишлари малака талабларини ишлаб чиқишда Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–2909-, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3151- ҳамда 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3775-сонли қарорларида белгиланган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги, асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамда Халқ таълими вазирлигидан экспертизадан ўтказилганлиги инобатга олинсин.

2. Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетида мавжуд 5111200 – Ўзбек тили ва адабиёти, 5111300-Она тили ва адабиёти (ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили, 51201100 – Филология ва тилларни ўқитиш (ўзбек тили), Таржима назарияси ва амалиёти: (рус тили) таълим йўналишлари малака талабларини тайёрлашда турдош ОТМлар томонидан билдирилган камчилик ва таклифлар инобатга олингани таъкидлансин.

3. Мазкур малака талабларини ўрнатилган тартибда тасдиқлатиш учун Вазирлик ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш марказига топширилсин.

Мажлис раиси

Котиб

B. Sholikov

Ш. Сирожидинов

Б.Холиков

Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети
5120209– Таржима назарияси ва амалиёти: (рус тили) бакалаврият таълим
йўналиши малака талабларининг ишлаб чиқувчилари
ва асосий кадрлар истеъмолиси ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент ш.

“ 12 ” 08 2019 й.

Биз қуйида имзо қўювчилар – Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси С.Сайиди Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети ўқитувчилари бўйича проректори И.Азимовлар ҳамда Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетининг профессор-ўқитувчилари билан биргаликда “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг классификатори”га мувофиқ 5120209– Таржима назарияси ва амалиёти: (рус тили) бакалаврият таълим йўналишини малака талабларини ишлаб чиқиладиганлигини муҳокама қилиш ҳамда ушбу ишларни амалга оширилган малака талабларининг мазмуни билан танишиб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

5120209– Таржима назарияси ва амалиёти: (рус тили) бакалаврият таълим йўналишининг малака талабларини ишлаб чиқишида кадрлар истеъмолиси Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси томонидан қўйилган талаблар инобатга олинган.

5120209– Таржима назарияси ва амалиёти: (рус тили) бакалаврият таълим йўналишининг малака талаблари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2020 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури”да, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисод соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга ошириладиган кенг қамроғи ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги “Таълим сифатини назорат қилиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 17 июндаги “2019/2020 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4359-сонли, 2019 йил 11 июлдаги “Олий ва ўрта махсус таълим тизимига бошқарув вазирлигининг таълим йўналишларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4358-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июндаги “Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестацияда давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сонли Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар ҳамда олий таълим соҳасида тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибалардан мувофиқ ишлаб чиқилган.

5120209– Таржима назарияси ва амалиёти: (рус тили) бакалаврият таълим йўналишининг малака талаблари, ўқув режалари ва фан дастурлари ҳамда бошқа ҳужжатларни яратиш учун асос ҳисобланади.

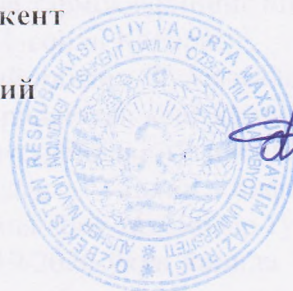
Ишлаб чиқилган 5120209– Таржима назарияси ва амалиёти: (рус тили) бакалаврият таълим йўналишининг малака талабларини ўрнатилган тартибда тасдиққа тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси

С.Сайид

Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети Ўқув ва тарбиявий ишлар бўйича проректор

С.Нормаматов

5120209– Таржима назарияси ва амалиёти: (рус тили) бакалаврият таълим
йўналишининг малака талабларининг ишлаб чиқишига
ТУШУНТИРИШ ХАТИ

5120209– Таржима назарияси ва амалиёти: (рус тили) бакалаврият таълим йўналишининг малака талабларини ишлаб чиқишда қуйидаги меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларга асосланган:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 13 майдаги ПҚ-4797-сонли “Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетини ташкил этиш тўғрисида”ги Фармони;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури”;

2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли Қарори;

2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли Қарори;

2019 йил 16 январдаги “Таълим сифатини назорат қилиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4119-сонли Қарори;

2019 йил 17 июндаги “2019/2020 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4359-сонли Қарори;

2019 йил 11 июлдаги “Олий ва ўрта махсус таълим тизимига бошқарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4358-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июндаги “Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сон Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топширигида белгилаб берилган вазифалар ҳамда олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар.

Малака талабларини ишлаб чиқишда таълим соҳасининг бакалаврият таълим йўналишлари битирувчиларига кадрлар истеъмолчилари томонидан берилган кўрсатмалар ҳисобга олинди.

Олдинги бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми билан киёслаганда янги малака талаби бўйича бакалавриятда умумий юклама ҳажми 21.5 %дан 29.5%га кўпайтирилди. “Умумқасбий фанлар” блокнинг ҳажми 61 %дан 45.1 %га камайтирилди, “Ихтисослик фанлари” блокнинг ҳажми 11.5 % дан 20.6 %га кўпайтирилди.

Ушбу малака талаби “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларига мос, таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 13 майдаги ПҚ-4797-сон Фармонида қўйилган вазифаларни, Вазирлар Маҳкамасининг қарорларини амалга оширилишига қаратилган.

Малака талабида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний кадрлар таъминлари ҳисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юқса қасбий компетентлик шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари, иктисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда яратилди.

Малака талаби шахнинг ҳар томонлама ривожланишини ҳисобга олган ҳолда келишув изчилликнинг мужассамлигини таъминлашга қаратилди.

Ўқув юкларининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди.

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-қоидаларга мослигига эришилди.

Малака талабнинг қулайлиги - унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқишда муҳим аҳамият касб этди.

5120209– *Таржима назарияси ва амалиёти: (рус тили)* бакалавриат таълим йўналишининг малака талабларига тажрибада синовдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илғор меъёрлари киритилди.

Малака талабини ишлаб чиқишда мамлакат ижтимоий-иктисодий тарақиётининг истикболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иктисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат талим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

**Алишер Навоий номидаги Тошкент
давлат ўзбек тили ва адабиёти
университети Ўқув ва тарбиявий
ишлар бўйича проректор**

С.Нормаматов

**5120209– Таржима назарияси ва амалиёти: (рус тили) бакалаврият таълим йўналишининг малака талабларини ишлаб чиқишда олий маълумотли кадрлар тайёрлашнинг хорижий тажрибаларидан фойдаланганлиги хақида
МАЪЛУМОТНОМА**

Европа ва АҚШ таълим системаси кредит тизимига асосланган, хар бир фан бўйича белгиланган кредит бали мавжуд 1 кредитдан 4 кредит баллгача.

Талаба хохлаган вақтда ушбу фан ўқитувчи томонидан ўтилатганига қараб дарсга қатнашиши мумкин. Белгиланган дарс соати тугагач ўрнатилган тартибда имтихон топшириб белгиланган кредит баллини олади. Кейинчалик ана шу кредит баллари етарли бўлса 4 йил муддатда бакалавр йўналиши бўйича бакалавр даражасини олиши мумкин.

Таржима назарияси ва амалиёти: (рус тили) бакалаврият таълим йўналиши ҳозирги кунда жуда долзарб йўналиш бўлиб, ўзбек адабиёти намуналарини юксак бадиий таржима қилиш орқали жаҳон адабиёти қаторида ўзининг муносиб ўрнини эгаллашишига эришиш, ўзбек тили ва адабиётининг бетакрор гўзаллигини халқаро микёсда намойиш, Ўзбекистон илм-фани, маданияти ютуқларини инглиз тилига таржима қилиб дунё халқларига таништириб бориш, турли халқаро анжуманларда ўзбек тилига ва ўзбек тилидан инглиз тилига синхрон таржима қилиш учун етарли билим ва малакага эга таржимон мутахассисларни тайёрлаш доимий изланишни, таҳлил қилишни ва ривожлантиришни талаб қилмоқда. Юқоридаги маълумотларга асосан шуни айтиш мумкинки, Таржима назарияси ва амалиёти: (рус тили) таълим йўналишининг малака талаби жаҳон андозаларига мос равишда бўлиб, бошқа давлатларнинг таълим дастурларига ўхшаш томонлари ҳамда ўзига хос хусусиятлари билан ажралиб туради.

Таржима назарияси ва амалиёти: (рус тили) таълим йўналиши бўйича малака талаби ХХР, Жанубий Корея ва Япония давлатлари малака талаблари билан таққосланган ҳолда тузилди.

Ўқув ва тарбиявий ишлар бўйича проректор

С.Нормаматов

Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети
5120209– Таржима назарияси ва амалиёти:(рус тили) бакалаврият таълим йўналиши
бўйича тайёрланган малака талабларига ТАҚРИЗ

5120209– Таржима назарияси ва амалиёти:(рус тили) бакалаврият таълим йўналишининг малака талаблари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури”да, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги “Таълим сифатини назорат қилиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 17 июндаги “2019/2020 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4359-сонли, 2019 йил 11 июлдаги “Олий ва ўрта махсус таълим тизимига бошқарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4358-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июндаги “Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топширигида белгилаб берилган вазифалар ҳамда олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.

Мазкур талабларда 5120209– Таржима назарияси ва амалиёти:(рус тили) таълим йўналишининг умумий ва касбий фаолиятларининг таснифи, бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар, малака талаблари, ўқув режа ва фан дастурларининг мазмунига қўйиладиган талаблар ишлаб чиқилган. Шунингдек, унда таълимнинг узвийлиги ва узвийлигини таъминлаш инobatга олинган бўлиб, гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий, математик ва табиий-илмий, умумқасбий, ихтисослик ва қўшимча фанлар блокларини ўзлаштириш назарда тутилган.

5120209– Таржима назарияси ва амалиёти:(рус тили) таълим йўналишининг ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талабларда таълим соҳасидаги узвийлик, узлуксизлик тамойилларига таянилган бўлиб, мазкур таълим йўналиши бўйича зарур меъёрий ҳужжатлар олдида қўйиладиган талабларга мос.

5120209– Таржима назарияси ва амалиёти:(рус тили) таълим йўналиши бўйича ишлаб чиқилган ушбу малака талабларини ижобий баҳолайман ва татбиқ этишга тавсия этаман.

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари
“Лингвистика ва инглиз адабиёти”
кафедраси доценти, ф.ф.н.

университети

М.Р.Галиева

Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) таълим йуналиши буйича бакалаврлар тайёргарлик даражасига кўйиладиган умумий талаблар

5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) таълим йуналиши буйича олий маълумотан бакалаврлик тайёргарлик ўқув режа ва фан дастурагарининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудуддаги бешинчи таълим муассасалари учун талаблар маълумини ифода қилади. Унда маълум таълим йуналишининг умумий таъсифи ва таъсифи таълим этигани, бакалаврлик касбий фаолиятининг соҳалари ва объектлари ҳамда бакалаврлик касбий фаолиятининг турлари, касбий моёлашуви ҳамда таълимий даража этиганини наътижлари аниқ ва сўғри кўрсатиб берилаган.

5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) таълим йуналиши буйича бакалаврлик тайёргарлик даражасига кўйиладиган умумий талаблар, бакалавр таълим дастурига ўзлаштириш натижасида касбий тайёргарликнинг касбий турлари ва ихтисослигига мос касбий мазсасалар кўйилган. Педагогик, илмий-таълимий ҳамда маънавий-маърифий, таъхлий-бошқарув фаолиятидаги вазифалари, бакалаврлик тайёргарлик даражасига кўйиладиган талаблар аниқ белгиланган.

5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) бакалаврлик таълим йуналишининг ўқув режаси ва фан дастурига мазмунига кўйиладиган умумий талабларда бакалаврлик таълим йуналиши ўқув режаси ва фанлар дастураари умумий ўрта таълим мактаблари ва ўрта махсус таълим билим уюлуклиги ва узанйлик таъминлашинини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилган ва унда талабаларнинг кўйидаги мажбурий – гуманитар ва табиий-илмий; умумкасбий; ихтисослик; кўйидаги фанлар блокларини ўзлаштиришнинг ихтисос турлиги, ҳар бир фан блоки буйича белгиланган талабаларнинг маълум-моҳияти, уларнинг ўқури боғлиқлиги, махнат боғлиги, ўқури рақиб-бардош қилри тайёргарлиги ва махнат кўрсатилаган. Касбий фаолиятининг объектлари – инглиз тили ўқитишининг педагогик технологиялари ва методлари; таълимий ресурсларни моёлашлари; ўқитиш методликлари; касбий-маълумотан ўқув жараёни ва бошқаруш технологиялари, маъруза, амалий ва лаборатория маълумотларини тайхжаланштириш ва тайхжя этиш жараёни, махнат кўрсатиш жараёни маълумоти (шакллантириш жараёни, мактабдан тайхжя таълим муассасаларига таълим-тарбия жараёни; таълим соҳасидаги муаммолар ва уларнинг ечишлари ва таълимий таълим этиш жараёни; таълимий бошқаруш ва педагогик жараёни таълим этишини сўғри белгиланган маълумоти бу йуналишда стун мутахассислар тайёргарлик ва маълумотлар берилади.

**Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти
университети 5120209– Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили)
бакалаврият таълим йўналиши учун тайёрланган малака талабларига**

ТАҚРИЗ

Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлашга қаратилган мазкур малака талаблари 5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди. Унда мазкур таълим йўналишининг умумий тавсифи ва таснифи тақдим этилган: бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари ва объектлари ҳамда бакалавр касбий фаолиятининг турлари, касбий мослашув ҳамда таълимни давом эттириш имкониятлари аниқ ва тўғри кўрсатиб берилган.

5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) таълим йўналиши бўйича бакалаврнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар, бакалавр таълим дастурини ўзлаштириш натижасида касбий тайёргарликнинг асосий турлари ва ихтисослигига мос касбий вазифалар қўйилган. Педагогик, илмий-тадқиқот ҳамда маънавий-маърифий, ташкилий-бошқарув фаолиятидаги вазифалари, бакалаврнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган талаблар аниқ белгиланган.

5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) бакалаврият таълим йўналишининг ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талабларда бакалариат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари умумий ўрта таълим мактаблари ва ўрта махсус таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилган ва унда талабаларнинг қуйидаги мажбурий – гуманитар ва табиий-илмий; умумкасбий; ихтисослик; қўшимча фанлар блокларини ўзлаштириши назарда тутилган. Ҳар бир фан блоки бўйича белгиланган талабларнинг мазмун-моҳияти, уларнинг ўзаро боғлиқлиги, меҳнат бозори учун рақобатбардош кадр тайёрлашдаги аҳамияти кўрсатилган. Касбий фаолиятининг объектлари – инглиз тили, ўқитишнинг педагогик технологиялари ва методлари; таълимнинг назарий масалалари; ўқитиш методикаси; лойиҳалаштириш асосида ўқув жараёнини бошқариш технологиялари, маъруза, амалий ва лаборатория машғулотларини лойиҳалаштириш ва ташкил этиш жараёни, шахсий ва касбий ахборот майдонини шакллантириш жараёни, мактабдан ташқари таълим муассасалари таълим-тарбия жараёни; таълим соҳасидаги муаммолар ва уларнинг ечимларини топишни ташкил этиш жараёни; таълимни бошқариш ва педагогик жараёни ташкил этишнинг тўғри белгилаб олинганлиги бу йўналишда етук мутахассислар тайёрлашга яхши имкониятлар беради.

Фанлар блоки ва уларнинг мазмуни бакалавр билим, малака ва кўникмаларига қўйиладиган талаблар асосида фанларни тўғри танлаб қўйиш имкониятини яратган. Таълим сифатига қўйилаётган талаблар ва меҳнат бозори конъюнктураси тез ўзгараётган шароитда бакалаврият таълим йўналишлари бўйича ўқув режалар ва фанлар дастурларининг мослашувчанлиги таъминланиши лозимлиги бу ҳужжатнинг қимматини оширади.

Узлуксиз таълим тизими талабларига риоя этилган бакалаврият таълим йўналишида ўқитилиши назарда тутилган фанларнинг мазмуни бакалавр қандай тасаввурга эга бўлиши; нималарни билиши ва қай даражада малака ҳосил қилиши ва кўникмаларга эга бўлиши кераклиги ҳақида аниқ тасаввур беради.

5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги умумий юклама ҳажмининг тақсимоти ҳам назарий таълим ва амалиётни уйғунликда олиб боришга мос қилиб тақсимланган.

5120209 – Таржима назарияси ва амалиёти (рус тили) бакалаврият таълим йўналиши учун тайёрланган ушбу малака талабларидаги бакалаврларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган талаблар бугунги куннинг мутахассиси - яхши билим ва малакага эга етук педагог, илмий ходим ва ташкилотчи-бошқарувчини етиштиришни кўзда тутганлигини алоҳида эътироф этамиз ва уни амалиётга татбиқ этиш мумкинлигини ҳисобга олган ҳолда тасдиқлашга тавсия этамиз.

**Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат
ўзбек тили ва адабиёти университети
“Таржима назарияси ва амалиёти”
кафедраси мудири, PhD**

 Б.Холиков

5120209– Таржима назарияси ва амалиёти: (рус тили) таълим йўналиши бўйича таълим дастурининг тузилиши

Т/р	Фаннинг малакавий коди	Ўқув фанлари, блоклари ва фаолият турларининг номлари	Умумий юкламанинг хажми, соатларда	Жами кредит
1.00	Табийий-илмий ва гуманитар фанлар		1410	47
1.01		Философия	60	2
1.02		Новейшая история Узбекистана	60	2
1.03	200.1UPD4M	Общая педагогика	120	4
1.05	<i>Танлов фан</i>		<i>1170</i>	<i>39</i>
104.1	200.4RT11T	Английский язык	<i>330</i>	<i>11</i>
1.04.2	200.5IMTA7T	Основы интеллектуального и духовного воспитания	<i>210</i>	<i>7</i>
2.00	Умумқасбий фанлар		3060	102
2.01	300.1PUPR53M	Практикум устной и письменной речи (русский)	1590	53
2.02	300.2TPP18M	Теория и практика перевода	540	18
2.03	200.2HO'AT12M	Ҳозирги ўзбек адабий тили	360	12
2.04	200.3SL5M	Сопоставительное литературоведение	150	5
2.05	<i>Танлов фанлари</i>		<i>420</i>	<i>14</i>
2.05.1	200.6TM3T	Язык и культура	90	3
3.00	Ихтисослик фанлари		2040	68
3.01	400.1XNS12M	Дисциплина специальности (Художественный, научно-технический, синхронный перевод)	360	12
3.02	300.3MPY10M	Методика преподавания языка	300	10
3.05	<i>Танлов фанлари</i>		<i>720</i>	<i>24</i>
4.00	Қўшимча фанлар		270	9
4.01	100.3MMI2T	Культура речи и выразительное чтение	60	2
4.02	100.4EK3T	Экология	90	3
		жами	6120	204
		Малакавий ва педагогик амалиётлар	1080	36
		Яқуний давлат аттестацияси		
		Аттестация		
		ЖАМИ:	1080	36
		ҲАММАСИ	7200	240

Ўқув ва тарбиявий ишлари бўйича проректор

С.Нормамаев